

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

09.08.2013 г.

Асоциация на индустриалния капитал в България в медиите

econ.bg

✓ Едно вето, което връща бизнеса четири години назад

Ветото ще забави връщането на ДДС

“Точно заради връщането на ДДС ние подкрепяме проекта за актуализация на бюджета, защото ако няма такава, правителството ще се стреми да вкара разходите в планирания дефицит. Тогава най-лесното е в последните два-три месеца на годината да се задържи ДДС-то към бизнеса. А това намалява ликвидността на икономиката, вдига безработицата и води до фалит фирмите”. Това обясни председателят на Асоциацията на индустриалния капитал (АИКБ) **Васил Велев**. Той припомни, че подобни сценарии със задържането на дължимото ДДС от държавата “вече сме гледали” и последиците от тях са ясни.

Според Велев, президентът няма нито един икономически или прагматичен аргумент, за да наложи вето върху актуализацията.

Неговите аргументи са по-скоро популистко-политически. *“Той задава въпроси, на които има ясен отговор. Такава е и темата какво ще се направи с емитирането на нов дълг до 1 млрд. лв., при условие, че само 40 млн. лв. са предвидени за социални разходи. Всъщност целият заем отива във фискалния резерв и оттам 500 млн. лв. се дават за покриване на бюджетния дефицит, а другите 500 са за рефинансиране на външния дълг”*, поясни Велев. За плащането на външния дълг идва падеж, който е в началото на следващата година, и средствата за него са от порядъка на 500 млн. лв., припомни още той.

По думите на Велев, ако в приходната част на бюджета дупката е само 300 млн. лв., то всички ние би трябвало да сме много щастливи. Анализите на АИКБ за Бюджет 2013 още миналата година са показали сериозно раздуване на приходната и разходната му част. Причината е нереално високата преценка за ръста на БВП през тази година. Оттам са направени и разчетите за по-големи разходи. Нашата прогноза е, че много по-голяма част от обявените 300 млн. лв. няма да бъдат събрани като приход в хазната, обясни Велев.

Отлагане на плащанията към бизнеса

Прогнозите на бюджета бяха за около 1,8 млрд. лв. повече приходи през тази година спрямо 2012 г. За полугодията са събрани едва 400 млн. лв. повече. Така излиза, че до края на годината трябва да се съберат още 1,4 млрд. лв. Велев припомни, че обикновено много добри месеците за бюджета са май и юни, когато има много плащания към държавата. *„При тези условия аз не виждам как държавата ще събере още 1,4 млрд. лв. до края на годината, за да постигне заложената си политика”*, коментира експертът. Той също смята, че приходните администрации като НАП и Агенция “Митници”, трябва да се мобилизират по-добре и да работят за ограничаване на сивия сектор.

Сегашното вето задължително ще доведе до забавяне на плащанията към бизнеса, защото за няколко месеца не се правят реформи, които правителствата не са успели да ги направят през последните 23 години, коментира още Велев. *„Тук говоря за реформа в сигурността, в здравеопазването, в държавната администрация. Да, има нужда от тези реформи, за да се намалят публичните разходи и те да станат по-ефективни. Това обаче не могат да се направи за няколко седмици, за да има ефект до края на годината след като толкова време тези неща не са били направени. Идеята да се заиграваме на тази струна е просто нереалистична. Отделно е и обидно за разбиращите хора”*, обясни експертът. Според него, при сегашната ситуация няма друг начин да се вкара дефицитът в записаните норми, освен ако не се спрат плащанията към бизнеса. Защото не може да се ограничат разходите за пенсии или за помощи на хората.

Важни обществено-икономически и политически теми

[Вестник Капитал daily](#)

✓ Предвижда се облекчен режим за ДДС

Облекчаване на процедурите по внасяне на ДДС ще въведе правителството от началото на 2014 година. То ще позволи на компаниите да внасят дължимия данък, едва, когато получат от доставчиците си плащане за продадената от тях стока, а не както е в момента задължението да възниква в момента, когато издадат фактура.

“Процедурата се нарича касова отчетност на ДДС и цели да облекчи режима за малките и средни предприятия и от нея ще могат да се възползват фирми, чийто оборот за последните 12 месеца е бил под 500 хил евро”, уточни заместник-министърът на финансите Людмила Петкова.

Тя допълни, че на критерия за годишен оборот се покрива от близо 200 хил. фирми с регистрация по ДДС, или почти 90% от всички регистрирани по ДДС компании. До момента подобен режим се прилага в 20 държави от Европейския съюз, като във всяка са предвидени различни условия, за покриване, преди да се възползват от касовата отчетност. В България този режим беше поискан още в началото на миналата година от специализираните счетоводни асоциации. Под ръководството на Симеон Дянков обаче Министерство на финансите отказа да го въведе. Мотивът е, че при касовата отчетност фирмите могат да отложат плащанията помежду си и така да не внасят ДДС, въпреки, че стоката е стигнала до крайните потребители и те са платили дължимия за нея ДДС.

"При касовата отчетност на ДДС държавата отлага събирането на дължими задължения, като отказва и приспадането на данъчен кредит, докато фирмата не внесе дължимия от нея данък. За това на теория бюджетът не би трябвало да губи приходи. В действителност обаче продажбите винаги завършват с доставка до крайните потребители, които плащат целия ДДС. Ако фирмите по веригата на доставки се договорят, те ще могат да отложат внасянето на данъка, като по този начин ползват безлихвен кредит от държавата", обясни Владислав Горанов, който бе заместник-министър в екипа на Симеон Дянков. Той допълни, че идеята като цяло е добра, но поражда много въпроси за това как ще се администрира.

Мерки за контрол

Данъчни експерти също обърнаха внимание на това. Единият вариант ще е компаниите да издават фактури в момента на продажбата, както и в момента, но да се въведе и друг документ, с който да се доказва отложеното плащане, а от там и внасянето на данъка в бюджета. Възможен е и обратният вариант, при който фирмите ще издават фактури, чак в момента на плащане, а междувременно ще осчетоводяват вземанията си на база на друг тип документи.

За да не се допускат злоупотреби от Министерство на финансите предвиждат няколко допълнителни ограничения за компаниите, които искат да прилагат режима на касова отчетност. Така например от него ще могат да се ползват компаниите, само ако плащанията по продажбите им се осъществяват по банков път и по този начин паричните потоци са прозрачни. Други изисквания са компаниите да не са набелязани като рискови от НАП, да нямат изискуеми публични задължения и да не са им издавани ревизионни актове, констатиращи данъчни измами.

Касовата отчетност няма да може да се прилага, когато фирмата осъществява внос от Европейския съюз, или от трети страни, когато доставките са освободени от ДДС, или се прилага режим на обратно начисляване (той засяга търговията със зърнени и технически култури – бел. авт.). Също така няма да се допуска и при сделки между трети лица и при продажби към лица, които не са регистрирани по ДДС.

Голяма промяна

Данъчният консултант Симеон Симеонов коментира, че за първи път от години вижда в Министерство на финансите да се подготвя данъчна политика, която цели да облекчи бизнеса и да реши конкретни проблеми. "До сега политиката беше насочена изцяло за това държавата да предпази интереса си, без да се мисли как да подобри бизнес средата", каза той пред Капитал Daily.

Според него обаче всяка фирма ще трябва сама за себе си да прецени дали режимът на касова отчетност я устройва.

"Ако той се приложи, така както се описва, клиентите на компании, които се ползват от касово обслужване, също няма да имат право на данъчен кредит, докато не се разплатят окончателно със своите доставчици. Това може да е приемливо за една фирма, но не за друга и всички ще трябва да преценят сами за себе си", коментира Симеон Симеонов.

Това тълкуване бе потвърдено от заместник-министър Людмила Петкова. За това и касовата отчетност ще е режим, по който фирмите ще могат доброволно да се регистрират, или да продължат да оперират при сегашния ДДС режим. "С въвеждането му от първи януари 2014 година всяка компания ще може да съгласува със своите клиенти как предпочита да води отчетността си", поясни Петкова.

Вестник 24 часа

✓ Драгомир Стойнев: Заради ветото на бюджета не могат да се платят 480 млн. лв. на бизнеса

С министъра на икономиката и енергетиката Драгомир Стойнев разговаря Марияна Бойкова

- Ветото на президента върху актуализирания бюджет ви засяга като министър на икономиката в частта за плащанията към бизнеса и за онези над 80 млн. лв. от квотите, които трябва да отидат за цената на зеления ток. Как ще се отрази това?

- Президентът изпусна големия шанс да покаже на българското общество, че е обединител на нацията. По никакъв начин не мога да приема, че неговите мотиви не са политически. От встъпването ми в длъжност правя неимоверни усилия да подобря диалога с българския бизнес. Давам пример - концепцията за новата оперативна програма "Иновации и конкурентоспособност" за 2014-2020 г. бе изпратена в Брюксел, без да бъде одобрена от бизнеса.

- Говорите за своите предшественици - министрите Делян Добрев и Асен Василев?

- Да. За две седмици направих среща с всички работодателски организации, концепцията беше изцяло променена и беше приета. Съветът на малките и средните предприятия не бе събиран 3,5 години, това е гръбнакът на българската икономика. Представих им стратегията, помолих ги те да напишат мерките, за да се постигне заложеното в стратегията. Съветът за иновациите също не бе събиран 3,5 г. Този диалог с бизнеса и това доверие, което получавам от него за предвидимост, прозрачна политика, рухва с ветото на президента. Ние обещахме на бизнеса да бъдем коректен партньор.

- Колко са парите, които държавата дължи на фирмите?

- Задълженията са 160 млн. лв. и те трябваше да бъдат разплатени тази година. Невърнатия ДДС, който е 320 млн. лв., и него трябваше да разплатим. Бизнесът повярва, че наистина започва нов начин на правене на политика.

- Вие всъщност казвате, че няма да платите на бизнеса.

- Вижте, когато миналата година се приемаше бюджетът за 2013 г., всички признаваха, че това е предизборен бюджет за 6-месечие до вота. Така че няма откъде да дойдат тези пари. И сега ветото на актуализацията ще ме накара да не изпълня своя ангажимент към българския бизнес, което е страшно. Защото именно на база на диалог и позитивно очакване бизнес климатът през юли се повиши, и то най-вече в сферата на промишлеността и търговията на дребно.

- Президентът ви обвинява тъкмо в липса на прозрачност как ще се харчат тези 1 млрд. лв. дълг.

- Това е един закон, в който всички финансови параметри са финансово обосновани. Тези пари, които няма да бъдат изхарчени, отиват във фискалния резерв. Опасността е в края на годината, ако няма актуализация на бюджета, да имаме фискален резерв под законовия минимум от 4,5 млрд. лв. Какво правим тогава.

- Какво правим тогава?

- Лош сигнал е към международните финансови институции, ще влоши кредитния рейтинг на страната, ще увеличи още повече недоверието към българското правителство. Ако това е целта на българския президент, да, той я е постигнал. Но нашата цел е да подобрим живота на хората - да имат доходи, повече работни места, бизнесът да усеща държавата като партньор, защото правителството не е самостоятелен играч. Не искаме да водим политиката отпреди - да се взема решение еднолично, да се спуска от горе към фирмите, след 2-3 дни то да се променя. И когато трябваше през септември да изпълним ангажимента си към бизнеса и това да даде нов тласък на взаимоотношенията, президентът казва "не".

- Какъв е проблемът? Свиквате парламента и той отхвърля ветото, управляващи сте.

- Не това е проблемът, а защо е такова решението на президента. Освен частта с икономиката и българския бизнес може би той не желае и българската майка да получи обезщетение за детето си...

- Е, не, това вече звучи...

- ... защото аз посрещнах протестиращите майки в предишния парламент, когато ГЕРБ се криеха по коридорите. Или може би президентът не се е срещал с тези семейства, които не могат да изпратят детето си в първи клас.

- Президентът каза, че одобрява тези разходи.

- Увеличаването на тази помощ от 150 на 250 лева беше, за да могат тези семейства да купят на детето си обувки, панталони, яке, чанта, за да го изпратят достойно на първия учебен ден. А какво означава, че одобрява? Той наложи вето върху целия закон. Това означава, че президентът има някаква друга политика. Не смятам, че ГЕРБ припознават и одобряват действията на президента.

- Така ли мислите?

- Да.

- Защо?

- Защото, колкото и ГЕРБ да са в опозиция, колкото и да имаме огромни разминавания, тук става въпрос за спасяването на България и на българската икономика. ГЕРБ също ще подкрепят всяка политика, която е и за българските семейства, и за българския бизнес. Но президентът като че не я подкрепя. Той като че има политика, която се отличава от сега действащите национално представени политически сили. Винаги може да има конструктивен дебат за бюджета и го имаше. Спомнете си навремето - правителството не се и появяваше, когато се гласуваше бюджетът. Дянков идваше, не вземаше и думата, нищо не се обясняваше. Предполагам, че президентът е почитател на политиката на затягане на коланите. Но вижте какво казват МВФ и Световната банка - направихме огромна грешка с Гърция. Какво означава един жив организъм да го хванем за гушата, да го стиснем и да му кажем: Сега дишай и работи.

- Не можахте обаче да обясните на президента за какво ще се харчат тези един милиард лева дълг.

- Министърът на финансите отиде при него, но президентът бе взел своето решение или някой му го бе подсказал. Проблемът за нас е, че заварихме една тежка ситуация, но тръгнахме по нов път и искаме да оправим ситуацията в държавата. И протестите, които са в момента, нямат никаква забележка или отрицание на политиката в икономическата, социалната сфера или в енергетиката. На президента обаче не му харесва. И ГЕРБ се отрекоха от Дянков, защото този бюджет е негов.

- Лидерът на ГЕРБ Бойко Борисов предлага веднага да се свика парламентът.

- Да, но г-н Борисов предложи още по-голям пакет за социална политика, което само за себе си означава нова актуализация. Но след като се казва, че тази политика е неправилна, моето лично мнение е - щом като президентът има такова самочувствие, да го оставим този бюджет.

- Вие предлагате да остане бюджетът на Дянков?

- Представете си, че остане, защото президентът му е голям фен. Той и като министър е одобрявал бюджетите на Дянков. Спомням си, през 2010 г. имаше актуализация на бюджета, той също беше част от това управление, не му чухме думата. Неговата цел сега е не да се подобри ситуацията в страната, а може би още повече да се влоши, за да дойдат други политически сили на власт.

- Предлагате да играете на инат и да оставите стария бюджет, какво ще се случи тогава?

- Ако го оставим, обезщетението за отглеждане на деца от 1 до 2 години не се увеличава, парите за деца с увреждания, които 3,5 г. бяха замразени, няма да се увеличат, ваучерите за хората на труда за храна и дрехи няма да се получат, бизнесът няма да си получи парите, които предишното правителство не му е платило за свършена работа. Просрочения

ДДС няма да го върнем. По конкретни институции няма да има заплати, защото разчетът е направен така. И това е директен удар срещу хората, които протестираха, че не могат да си платят сметките за еленергия.

- Само че нали помните какво обещавахте вие преди изборите и какво казвахте при приемането тъкмо на този бюджет - има резерви в приходите и ще ги намерите, и то милиарди левове.

- Съгласен съм, че трябва да се увеличат приходите. Има резерви, но за два месеца е трудно да се намерят. Да не забравяме, че когато има служебно правителство, администрацията спира да работи. След това трябва 2-3 месеца, за да влезе в ритъм. Може би президентът отново иска да блокира администрацията. Може би искаме да блокираме държавата така, че служебно правителство да готви и бюджета за следващата година. А може би искаме да блокираме и преговорите с ЕК за следващия програмен период? Какво цели президентът?

- Може би той смята, че прави нещо добро и ви казва - посочете ми как ще харчите парите.

- Държавата трябва да има и буфер, пари, които да използва в непредвидени ситуации. А сумите в актуализирания бюджет се дават със закон и се харчат със закон. Не може министърът на финансите да ги сложи в едно куфарче и да си ги занесе вкъщи. Те са по институции. И забавеното ДДС е по списък, и задълженията към фирмите са по списък. Какво - в българския парламент ли да кажем коя фирма колко ще получи?

Тогава да закрием Министерството на финансите.

- Защо на 30 август ще се свиква парламентът? За да може да се върнат протестиращите, да влезете, че да ви блокират едно хубаво.

- Ние сме парламентарна република и не мога да тълкувам решението на председателя на Народното събрание. Но проблемът не е дали ще бъде отхвърлено ветото на президента, а че заявява политическа позиция и пречи на работата на това правителство. И трябва да си носи отговорността. И ще я понесе, ако оставим бюджета на Дянков. Но няма да пострада Плевнелиев, а ще пострада хората, а те са ни избрали да променим политиката на Дянков и това е нашата амбиция. Тук, в министерството, заварих за 25 млн. лв. неразписани поръчки по оперативната програма "Конкурентоспособност". И когато се поинтересувах дали това е заради нарушения, нищо подобно, просто не желаят да ги подпишат, за да се блокира може би системата. Имаше риск да загубим приблизително 30 млн. евро за тази и 60 млн. евро за 2014 г. Сега съм спокоен, защото променихме начина на работа на тази дирекция. Но пред кого носи отговорност Василев (служебният министър на икономиката - б. р.)? Вярно, сега е лице на протеста, нали така?

- Лице, лице, но човекът си има позиция. Защо да не протестира?

- Хубаво, чудесно. Но и по неговото време са нарушени закони, които доведоха до трагедията в "Ораново".

- Кои закони са нарушени?

- Спрях работата на концесионера, но това не значи отнемане на концесията, аз просто изпълних чл. 68 от Закона за подземните богатства. Договорът на концесионера с държавата е нарушен, защото тези хора са работили без одобрен годишен работен проект. А на 18 април (по времето на министър Василев - б. р.) отиват контролори от дирекция "Ресурси и концесии" да направят проверка в мина "Ораново" и заявяват, че протича нормална експлоатационна дейност. А е факт, че там се работи без проект и са влезли в галерия, в която е нямало право да бъдат. Администрацията си е затворила очите. Питам аз: протестиращите искат правителство, което да спазва законите, както направих, или правителство, което да си затваря очите, както е било при служебното правителство?

- Миньорите няма ли да ви скачат, образно казано, че им спирате работата?

- Като министър няма да позволя да се работи в условия, които застрашават живота на миньорите. Когато се подобрят условията на труд, миньорите ще влязат там. Ако концесионерът не изпълни задълженията си и отнемем концесията, отсега говорим с министър Адемов как да не оставим хората без хляб.

- Да влезем в темата за енергетиката. Какво ще се получи от новия модел, има съмнения, че енергетиката ще издържи с това намаляване на цената на тока?

- Как изведнъж всички видяха колко тежко е положението? Че то е тежко от години. Давам ви пример - когато ГЕРБ наложиха измислените добавки към цената за пренос и достъп до мрежата...

- Това ДКЕВР го измисли.

- Е, защо тогава правителството не се противопостави? Защо синдикатите, институциите, народът не скочи да каже - правите огромна грешка. Защо, когато в момента износът е в пъти по-голям, всички се сещат колко е тежко положението и се вещае вариант, в който всичко ще се срине? То вече е сринато, този апокалипсис вече е станал. И моята цел е да не позволя системата да катастрофира наистина.

- Някои пък смятат, че с това намаляване на цената на тока няма да издържи системата.

- Правителството постигна следното - намали цената на еленергията за бита. Знам, че искаха големи увеличения, но не само не се случиха, а цената намалая. Някога да е намалявана цената на електроенергията за бизнеса? Никога досега.

- Бизнесът много се притесняваше, че той ще понесе поевтиняването на тока за бита.

- Това не се случи. За мен като министър на икономиката е важно фиксираният разход на бизнеса да бъдат колкото се може по-ниски, за да може той да е конкурентен. В същото време - износът на електроенергия се увеличи. Когато през юни отидох в мини "Марица-изток" при багерите, те бяха притеснени.

- Оня ден г-н Тренчев каза, че може би ще се сбие заради въгледобива.

- В мините през юни работеха на две смени, сега са на четири. Обещах им, че няма да има съкращения и забавени плащания. Миньорите имат работа, всички мощности (тецове-б.р.) работят. Те да преценят дали са необходими стачни действия, защото спирането на работата означава катастрофа за самото предприятие. Моята задача е тези хора да имат работа и дружеството да се върне отново на печалба. Но въпросът не е централите да са натоварени заради износа и горещото време, а да заработи икономиката.

- Парадоксално е, че битът ползва повече ток от икономиката.

- Да, но за да заработи бизнесът, трябва да има доверие. Ние го печелим заради факта, че фирмите предвиждат по-добра работа до края на годината.

- Но улицата очаква да си подадете оставката.

- Аз говоря за бизнеса. Можем да тръгнем из страната и да видим дали хората искат да си подадем оставката, или искат работа и доходи

А инвеститорите искат спокойствие и предвидимост. Промените в Закона за обществените поръчки трябва да бъдат приети през септември и ще донесат прозрачност и достъп на малките фирми до тях, вчера МС прие 24 режима, които трябва да отпаднат. Тръгва машината въпреки огромния натиск.

- Какво ще се случи в енергетиката като минат горещините?

- Когато се работеше по този модел, не съм си представял, че ще бъде подкрепен от всички. Защото той означава ограничения за производителите на еленергия. Факт е, че им бяха намалени цените, факт е, че тези хора губят много пари. Не очаквам да ми ръкопляскаат, те ще направят всичко възможно да саботират този модел, да падне това правителство, отново да се върне старият. Ние казахме - не. Има подписани дългосрочни договори - с ВЕИ, с американските централи. Не е правилно държавата да каже - край, прекратявам ги, това нарушава бизнес климата, а той в момента се подобрява, оптимист съм. На база на диалог трябва да има реструктуриране на тези договори, защото те са законни, но са в ущърб на българското общество. И тези производители трябва да се съобразят с това.

- Ще се съобразят ли?

- Смятам, че ще се съобразят. Защото какво от това, че ги има тези договори, ако се срине системата? Целта е хем хората да могат да си плащат сметките, хем да има постоянен приток на финансови средства. Не можем да ги понесем тези договори и трябва да направят крачка назад, няма друг начин. Но няма едностранно да го направя, защото те не са виновни. 16% възобновяеми източници трябваше да ги стигнем през 2020 г., не през 2013 г., а има още 1500 мегавата зелени мощности, които очакват да бъдат присъединени. Не мога да позволя да се случат. Защото първо трябва да тръгне икономиката, а тя тръгва. Хората вече вярват на пазара и започват да инвестират. Досега никой не смееше нищо да направи, държат си парите в банките, защото не знаеха какво ще се случи.

- Ще успеете?

- Ще успеея въпреки огромната съпротива на тези хора, които губят пари.

- Не се изживявате като жертвено агне на този стол на министър на икономиката и енергетиката, който постоянно отхвърля хората, които седнат на него?

- Не е проблем да не съм на този стол. Но искам да има ред и правила и взаимно доверие, което за икономиката е ключово. И коректен бизнес за хората на труда. Ако не успеем да подобрим живота на хората, значи сме се провалили.